

Scenario's voor een sportverzamelgebouw op sportpark Sloten

Contactgegevens

14 juli, 2021

Ronald Nijboer

rnijboer@dsp-groep.nl

Emma Poelman

epoelman@dsp-groep.nl

Paul Duijvestijn

pduijvestijn@dsp-groep.nl

Met medewerking van Randy Bloeme

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Onderzoeksvragen en aanpak	5
2.1	Onderzoeksvraag	5
2.2	Aanpak	6
3	Achtergrond	7
3.1	Voorgeschiedenis	7
3.2	Ontwikkelingen op het sportpark	8
3.3	Naar vier scenario's	10
4	Scenario A: Voetbalcentrum Sloten	11
5	Scenario B: Urban Sports and Play	13
6	Scenario C: Buurt en Sport	15
7	Scenario D: géén sportverzamelgebouw	17
8	Conclusies en vervolg	19

1 Inleiding

Sportpark Sloten kent een bijzondere plek in het westen van Amsterdam. Een lange geschiedenis die teruggaat tot 1956. Het park is de thuisbasis van uiteenlopende buiten- en binnensportverenigingen. Buiten op de velden wordt er onder andere voetbal, hockey, softbal, rugby en golf gespeeld. Binnen sporten kan op de iconische indoor wielersbaan van de Velodrome, of in het Sportcentrum Sloten waar o.a. turnen, budosporten, kickboksen en allerlei vormen van fitness plaatsvinden. Het park is omrand door een geasfalteerde wielersbaan van 2,5 km. Dit maakt het tot een geliefde en aantrekkelijke plek voor wielersporters.

De afgelopen jaren zijn er veel ontwikkelingen geweest op en rondom het park. Hockeyvereniging Xenios – een floreerende, vitale club – heeft zich er enkele jaren geleden gevestigd en brengt veel nieuwe bezoekers naar het park. Als onderdeel van het herstructureringsplan zijn de toegangswegen en de omgeving rondom het Velodrome en het sportcentrum Sloten aangepast. Nagedacht wordt over mogelijkheden om sportpark Sloten klaar te maken voor de toekomst.

Binnen deze ontwikkelingen speelt al ruim vijftien jaar de gedachte om een sportverzamelgebouw te realiseren. In het oorspronkelijke idee zouden vier sportverenigingen gezamenlijk gebruik gaan maken van het gebouw. Dit plan raakte in een impasse, omdat twee van de vier verenigingen om uiteenlopende redenen afhaakten. Het plan is in 2018 weer op tafel gekomen, toen met het idee om er drie verenigingen te huisvesten. Ook hier haakten twee verenigingen op een gegeven moment af. In de tussentijd werd er wel geld beschikbaar gesteld voor de realisatie van het sportverzamelgebouw, maar heeft dit momenteel geen duidelijke bestemming.

De veranderende situatie maakt dat er behoefte is aan een nieuw perspectief. Er is budget gereserveerd voor de ontwikkeling van het sportverzamelgebouw, maar of dit de beste optie is en welke invulling dit moet gaan krijgen, staat weer volledig open. Daarom heeft Sport en Bos DSP-groep gevraagd de verschillende mogelijkheden en scenario's te verkennen, opdat beslissers weloverwogen keuzes kunnen maken.

Leeswijzer

Kern van deze rapportage vormt de uitwerking van vier scenario's: zie hoofdstuk 4 tot en met 7. Elk van deze scenario's legt het accent op versterking van een vitaal element van sportpark Sloten en kent een eigen invulling van het sportverzamelgebouw. Aan elk scenario wijden we een hoofdstuk, waarin we het scenario typeren en bijbehorende doelen, voor- en nadelen en randvoorwaarden uiteenzetten.

In aanloop naar deze scenario's gaan we in hoofdstuk 2 in op de onderzoeksvragen en de wijze waarop de scenario's tot stand zijn gekomen. In hoofdstuk 3 schetsen we de bredere context: de voorgeschiedenis en ontwikkelingen op en om het park waarmee rekening moet worden gehouden.

Het slothoofdstuk (8) biedt ruimte voor conclusies en de te nemen vervolgstappen.

2 Onderzoeksvragen en aanpak

2.1 Onderzoeksvraag

De hoofdvraag van het verkennend onderzoek luidt:

Op welke manier kan invulling worden gegeven aan het 'sportverzamelgebouw' op sportpark Sloten, welke scenario's zijn er denkbaar en wat zijn de voordelen, nadelen en randvoorwaarden van die scenario's?

'Sportverzamelgebouw' vatten we hier op in de breedste zin van het woord. Het gaat erom de nog beschikbare ruimte en het gereserveerde budget zo optimaal mogelijk te besteden. Dat wil zeggen: te komen tot een invulling en scenario dat haalbaar is, past binnen de huidige ontwikkelingen op- en rondom het sportpark, draagvlak heeft én de meeste (maatschappelijke) kansen biedt.

Om te komen tot een antwoord op de hoofdvraag houden we de volgende deelvragen in het achterhoofd:

- ③ Wat zijn de voor- en nadelen van een sportverzamelgebouw?
- ③ Wat zijn ervaringen van soortgelijke sportverzamelgebouwen op sportparken in Amsterdam?
- ③ Op welke manier sluit het sportverzamelgebouw aan op de ontwikkelingen elders op het park?
- ③ Op welke manier draagt het sportverzamelgebouw bij aan ontwikkelingen in- en behoefte van de wijk/ buurt?
- ③ Welke andere opties zijn er denkbaar?
- ③ Welke rol kunnen en willen reeds gevestigde verenigingen op het sportpark spelen in de ontwikkeling van het sportverzamelgebouw?
- ③ Welke nieuwe partijen (sportverenigingen, particuliere investeerders, zorg- en welzijnsorganisaties, scholen enz.) zien mogelijkheden om te participeren in (een sportverzamelgebouw op) Sportpark Sloten?
- ③ In hoeverre is het wenselijk om (ook) commerciële/ private partijen een plek te geven (in het sportverzamelgebouw) op Sportpark Sloten ?
- ③ Hoe zien de financieringsconstructie(s) en exploitatiemogelijkheden eruit?
- ③ Welke inzet is er nodig van de gemeente om het sportverzamelgebouw tot een succes te maken?

2.2 Aanpak

Om inzicht te krijgen in de ontwikkelingen op en rondom het sportpark is allereerst relevante documentatie bestudeerd, zoals beleidsstukken, bestemmingsplannen en een eerder opgesteld programma van eisen. Vervolgens is met negentien betrokkenen gesproken: medewerkers van de gemeente, sportverenigingen, commerciële organisaties die interesse hebben getoond in sportpark Sloten, experts op het gebied van sportparken en betrokkenen bij andere sportparken.

Doel van de interviews was om inzicht te krijgen in:

- 🕒 Hoe wordt gekeken naar eigenaarschap/ samenstelling van de huidige gebruikers van park?
- 🕒 Wat gaat goed, wat kan beter t.a.v. sociale en fysieke aspecten, zoals leefbaarheid/levendigheid/ (type) aanbieders en bezoekers/betrokkenheid/ bereikbaarheid/onderhoud?
- 🕒 Hoe wordt gekeken naar de toekomst van het park?
- 🕒 Welke kansen liggen er om aanbod te verbeteren en/of te verbreden?
- 🕒 Welke (rand)voorwaarden moeten worden gesteld aan de gebruikers van het sportverzamelgebouw?
- 🕒 Welke trends/ ontwikkelingen zijn belangrijk om in ogenschouw te nemen?
- 🕒 Hoe verloopt communicatie met gemeente? Wat gaat goed/ wat kan beter?

De interviews vormden de input voor het ontwikkelen van een viertal denkrichtingen over de invulling van het sportverzamelgebouw. Deze denkrichtingen zijn in een verdiepende expertsessie verkend met 10 betrokkenen, waarvan een groot deel al eerder in het traject was geïnterviewd. We toetsten de denkrichtingen op wenselijkheid en haalbaarheid en bespraken met de deelnemers de kenmerken, voordelen, nadelen en randvoorwaarden per denkrichting. Op deze manier kwamen ook de deelvragen, zoals opgenomen in 2.1, aan bod. Dit heeft uiteindelijk geleid tot en is verwerkt in de scenario's in hoofdstuk 4, 5, 6 en 7.

3 Achtergrond

3.1 Voorgeschiedenis

Over een sportverzamelgebouw wordt al ruim vijftien jaar gesproken. Rond 2010 lag er een concreet plan om met vier verenigingen een sportverzamelgebouw te delen: AHC Quick (honk- en softbal), DSG (handbal), sv Nieuw Sloten (voetbal) en Amsterdam Crusaders (American Football). De verenigingen vonden elkaar, omdat de seizoenen elkaar enigszins ontlieden en ze zo relatief makkelijk van dezelfde accommodatie gebruik konden maken. Op een gegeven moment haakte DSG af. Vervolgens is er in oktober 2015 een Programma van Eisen opgesteld¹ met een beschrijving waar het gebouw aan zou moeten voldoen. Ook werd er een subsidie toegekend, met de voorwaarde dat het sportverzamelgebouw vóór 2017 gerealiseerd moest zijn. Maar uiteindelijk haakt ook AHC Quick af en had het plan geen kans van slagen meer.

In 2018 was er hernieuwde interesse in een sportverzamelgebouw, vanuit FC Portugal, Golfclub Sloten en nog altijd sv Nieuw Sloten. De beoogde locatie was het gebouw Herenmarkt. De eerder toegekende subsidie bleek echter ontoereikend, waarna in 2019 opnieuw geld is aangevraagd en toegekend. Maar bij het begin van de coronacrisis ging FC Portugal failliet. Daarnaast besloot de gemeente om niet langer verder te gaan met de Golfclub op sportpark Sloten. Dit betekende dat ook dit nieuwe plan niet door kon gaan.

De situatie is anno 2021 dat er geld is vrijgemaakt voor een sportverzamelgebouw, maar dat de invulling ervan open ligt, zowel qua deelnemende partijen als locatie.

Interesse van sportverenigingen

Sv Nieuw Sloten is nog steeds zeer geïnteresseerd om deel te nemen aan een sportverzamelgebouw. De club kampt met een clubgebouw dat al langere tijd aan vervanging toe is. Er is contact met het bestuur van Amsterdam Crusaders en beide clubs willen nog altijd graag een gezamenlijke accommodatie. Qua locatie is er een voorkeur voor de huidige plek van het clubhuis, hoewel dat geen *must* is. Voor een nieuwe accommodatie wacht sv Nieuw Sloten op de gemeente. De club wil geen schulden maken en daarom ook niet op eigen initiatief, met behulp van de 1/3 regeling, een eigen accommodatie neerzetten. Het delen van een gebouw met Blauw-Wit ziet de club niet als een goede optie. Twee voetbalclubs in een gebouw werkt niet, zo verwacht men. En ook een fusie met Blauw-Wit ziet het bestuur van sv Nieuw Sloten niet als optie. Er zijn bij veel geïnterviewden zorgen over de vitaliteit van sv Nieuw Sloten, wat een risico vormt voor een toekomstig sportverzamelgebouw.

---

¹ Synarchis Adviesgroep (oktober 2015). Programma van Eisen Sportverzamelgebouw Sloten.

Amsterdam Crusaders geeft eveneens aan nog altijd open te staan voor een sportverzamelgebouw, maar omdat de nood hoog is en de besluitvorming van de gemeente steeds weer op zich laat wachten, is Crusaders zelf plannen aan het maken voor een nieuw clubgebouw. Toch ziet Crusaders nog altijd voordelen in een gezamenlijke accommodatie, omdat het goedkoper is en het een grotere en betere accommodatie mogelijk maakt. Belangrijk voor Crusaders is dat er bij het gebouw en in de kleedkamers rekening wordt gehouden met een groot aantal vierkante meters, omdat American Football veel ruimte nodig heeft vanwege de grootte van de teams (spelers en stafleden). Qua locatie heeft de huidige plek eveneens de voorkeur.

De derde geïnteresseerde sportvereniging is **Praetor**, een kleine rugbyclub die sinds 2019 op sportpark Sloten is gehuisvest. De club heeft 15 vaste jeugdleden. De club wil graag vooruit, maar heeft op dit moment geen clubgebouw. In de toekomst wil Praetor graag beschikken over minimaal 2 en maximaal 4 kleedkamers en ruimte voor vaste opslag. De locatie maakt voor Praetor niet uit. Wel vindt de club het belangrijk om zichtbaar te zijn.

Interesse van commerciële partijen

Naast de sportverenigingen is er in de afgelopen jaren met enige regelmaat interesse getoond vanuit commerciële organisaties om naar sportpark Sloten te komen. Zo is er in het verleden gesproken met SEG (Sports Entertainment Groep) om de **SEG Racing Academy** onder te brengen op het sportpark. Daarbij werd gedacht werd aan een plek van ca. 300 m² ruimte.² Inmiddels geeft SEG aan dat er veel tijd in sportpark Sloten is gestoken en dat het nu wacht op een concreet plan van de gemeente met het park. **Physiolab** heeft in 2020 gesprekken gevoerd met Sport & Bos over een plek op het sportpark. Ze zijn op korte termijn op zoek naar een nieuwe locatie, waarbij ze aangeven 400 tot 500 m² nodig te hebben. Omdat ze op korte termijn uit hun huidige pand moeten, kijken ze inmiddels ook naar andere opties. Verder zijn er in de gesprekken met respondenten verschillende partijen genoemd die meer of minder serieus hun interesse ooit hebben laten blijken, zoals voetbalscholen, een bedrijf in sportkleding, een particuliere klimmuur en een fitnessschool.

3.2 Ontwikkelingen op het sportpark

Bij het maken van de plannen voor het sportverzamelgebouw is het van belang om rekening te houden met de hierboven genoemde interesse van de direct betrokken verenigingen en andere organisaties. Daarnaast is er nog een aantal andere ontwikkelingen die van invloed en van belang zijn:

- 🕒 Amsterdam wil het komende decennium 50.000 extra woningen bouwen. Dit geeft extra druk op de beschikbare ruimte, maar betekent ook dat Amsterdam samen met de sportaanbieders moet

---

² Zie voor meer details: Notitie Sportpark Sloten van 14 maart 2019: Inventarisatie van 5 locaties voor SEG op Sportpark Sloten

voorzien in de sportbehoefte van naar schatting 125.000 extra Amsterdammers. Voor sportpark Sloten is met name de komst van de nieuwe stadswijk Schinkelkwartier relevant, waarbij uitgegaan wordt van 11.000 woningen voor 22.000 bewoners. Dit zorgt logischerwijs voor meer druk op de huidige sportvoorzieningen. In de projectnota wordt dan ook gesproken over 'intensivering en uitbreiding van de nabijgelegen sportparken Sloten en Sloten-West'.³ In de Sportvisie 2025 staat: 'Integratie en optimalisatie van bestaande groene sportparken als onderdeel van gebiedsontwikkeling, zodat deze weer onderdeel gaan uitmaken van woonwijken en de bereikbaarheid en toegankelijkheid van deze parken wordt vergroot'.

- ③ Er leeft de wens om de omgeving rondom het Velodrome en Sportcentrum Sloten op de zogenoemde 'kopse kant' aan te pakken en meer recreatief gebruik op het sportpark mogelijk te maken. In dat kader stelde Sport en Ruimte in 2019 al een voorlopig ontwerp op.⁴
- ③ Hockeyclub Xenios zit sinds 2018 op sportpark Sloten. Momenteel is de club bezig met een nieuw clubgebouw en tot die tijd zit het in het gebouw van Herenmarkt. Xenios is een sterke club met 1225 leden en de ambitie om door te groeien naar 1700 leden. Ook is Xenios actief om de contacten en samenwerking tussen verenigingen op het sportpark te versterken.
- ③ Er zijn veel zorgen bij vrijwel alle geïnterviewden over de vitaliteit van de twee voetbalclubs op het sportpark, sv Nieuw Sloten en ASV Blauw-Wit. Beide clubs kampen met teruglopende ledenaantallen en verouderde accommodaties. ASV Blauw-Wit heeft niet gereageerd op herhaaldelijke verzoeken voor deelname aan het verkennend onderzoek.
- ③ Juist de vitaliteit van sportverenigingen is een van de speerpunten in de Sportvisie 2025 van Amsterdam. De ontwikkeling van 'betrokken sportverenigingen' en het ondersteunen van vitale en maatschappelijk actieve aanbieders van sport- en beweegactiviteiten wordt gezien als een belangrijke uitdaging.
- ③ Een ander speerpunt is het creëren van 'een transparant speelveld door eenduidige subsidies en tarieven'.
- ③ De gemeente Amsterdam wil inspelen op de veranderende sportbehoeften. Zo was in de Agenda Sport en Bewegen 2019-2020 uitbreiding van wijk sport en urban sports een van de hoofdpunten, om beter aan te sluiten bij de jongerencultuur en sporten in de stedelijke omgeving. Daarnaast is het steeds belangrijker om ook in de openbare ruimte te zorgen voor een beweeg- en sportvriendelijke omgeving.

---

³ Gemeente Amsterdam, projectgroep Schinkelkwartier (2020). Projectnota Schinkelkwartier, concept voor inspraak.

⁴ Sport&Ruimte (2019). VO-ontwerp Sportpark Sloten.

3.3 Naar vier scenario's

De gesprekken met betrokkenen hebben geleid tot een viertal scenario's die in een expertsessie op 12 mei 2021 zijn getoetst en uitgewerkt. Het gaat om de volgende scenario's:

- A. Voetbalcentrum Sloten
- B. Urban Sports and Play
- C. Buurt en Sport
- D. Géén sportverzamelgebouw

Elk van deze scenario's legt het accent op versterking van een vitaal element van het sportpark.

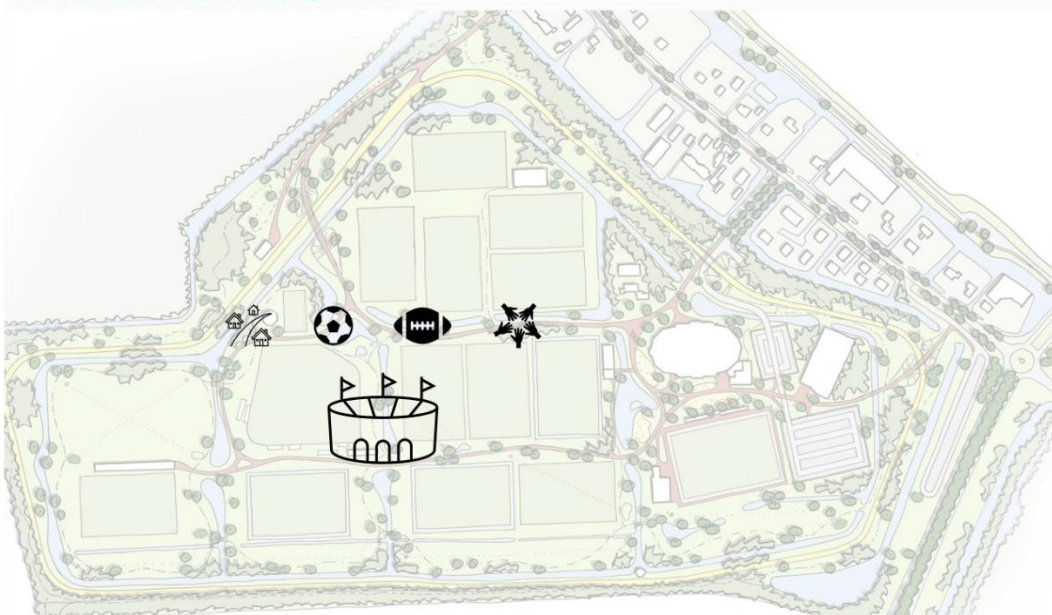
- A. Bij scenario A houden we rekening met het aanbod van voetbal dat onder druk staat. Er lijkt behoefte aan een grote, sterke, vitale voetbalclub op sportpark Sloten, onder meer gezien de komst van de nieuwe stadswijk Schinkelkwartier.
- B. Scenario B geeft ruimte aan private aanbieders en kan voor een hoognodige boost op het sportpark zorgen. Er is vanuit private organisaties veel belangstelling. Partijen erkennen het potentieel van het sportpark, maar ook het feit dat het onvoldoende wordt benut.
- C. In scenario C ligt de focus op de verbinding met de wijk. In dit scenario is het sportverzamelgebouw vooral een ontmoetingsplaats, van waaruit buurtbewoners kunnen deelnemen aan buurtsport- en andere activiteiten.
- D. Tot slot staan we stil bij het scenario van geen sportverzamelgebouw. In dit scenario is er ruimte voor eigen plannen van de (huidige) bespelers van het park, maar wel binnen de bestaande kaders en regels (zoals de 1/3 regeling).

Een nieuw begin

Belangrijk om te vermelden is dat de situatie rondom het sportverzamelgebouw weer op een nulpunt is beland. Ondanks uitgewerkte plannen in het verleden en een lange voorgeschiedenis, zijn de nieuwe scenario's verkenningen, omdat alle opties weer open liggen. Dat maakt dat de scenario's geen gedetailleerde plannen zijn met uitgewerkte financiering en exploitatie. In dit stadium van het proces gaat het nog om visie- en gedachtevorming. De gemeente Amsterdam zal een keuze moeten maken over de richting die het op wil met het dossier sportverzamelgebouw, waarna in een volgende fase een plan uitgewerkt kan worden, inclusief kostenraming, dekking en betrokkenheid van partijen. Zie ook hoofdstuk 8, conclusies.

4 Scenario A: Voetbalcentrum Sloten

#1 Voetbalcentrum Sloten

Dit scenario speelt in op het waarborgen van voetbal op sportpark Sloten in de toekomst. De verwachting is dat de vraag naar voetbal, als grootste en meest populaire sport in Nederland, bij de inwoners van De Aker, Sloten en Nieuw-Sloten onverminderd groot blijft. Die behoefte wordt nog groter door de komst van de 11.000 woningen in de nieuwe wijk Schinkelkwartier.

Sportpark Sloten is van oudsher een voetbalpark geweest met sv Nieuw Sloten en ASV Blauw-Wit als vaste bespelers. Met name de laatste club kent een rijke historie. Maar de laatste jaren zit het voetbalaanbod op sportpark Sloten in een neerwaartse spiraal. Beide clubs zitten in verouderde complexen en kampen met teruglopende ledenaantallen. Zo heeft sv Nieuw Sloten inmiddels minder dan 200 leden, waar het ledenaantal enkele jaren geleden nog boven de 500 lag. Zonder impuls van buitenaf wordt geen ledengroei voorzien en lijkt er weinig toekomstperspectief. Het gevolg is dat de bewoners in de omgeving hun voetbalbehoefte nu veelal vervullen bij verder weg gelegen clubs, zoals Pancratius, bij clubs op sportpark Ookmeer of op pleintjes in de openbare ruimte.

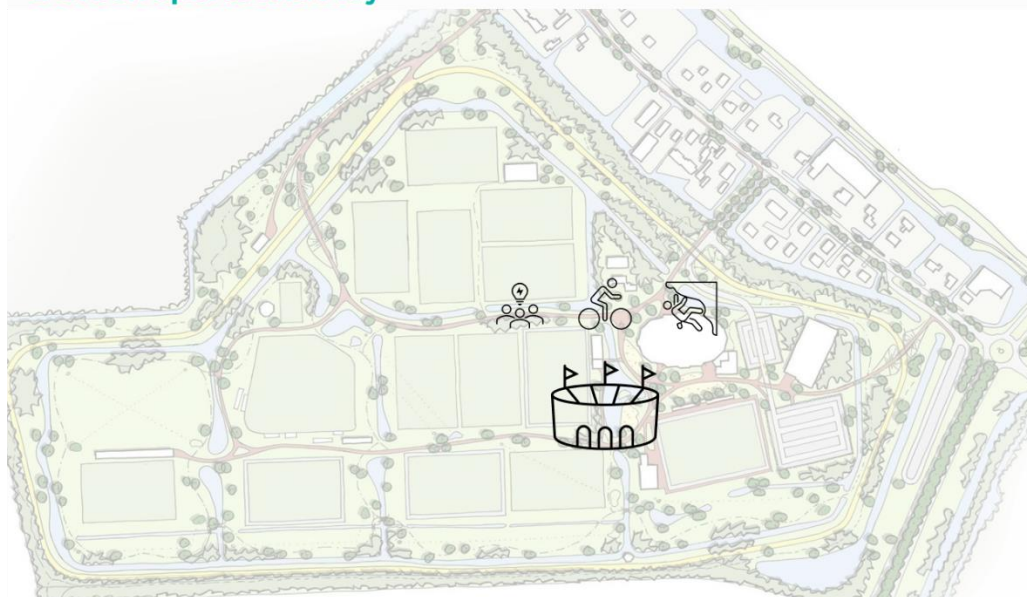
In dit scenario gaat het er dus om voetbal op sportpark Sloten nieuw leven in te blazen. Dit vraagt om één of meer gezonde, vitale clubs met een aantrekkelijke accommodatie en een bruisend verenigingsleven. Door allerlei activiteiten te ontplooiën wordt gericht gewerkt aan toeleiding van buurtbewoners naar verenigingslidmaatschap. Om dit te realiseren valt te denken aan intensieve verenigingsondersteuning van sv Nieuw Sloten en ASV Blauw-Wit, aan een fusie dan wel vergaande samenwerking tussen beide clubs of aan de komst van een andere of nieuwe vitale voetbalvereniging op het sportpark.

Het ligt in dit scenario voor de hand om naast voetbal ook ruimte te bieden voor bijpassende sporten en clubs. Zo hebben naast sv Nieuw Sloten ook Amsterdam Crusaders en Praetor aangegeven interesse te hebben om deel te nemen aan een sportverzamelgebouw. Qua locatie hebben de Crusaders en sv Nieuw Sloten een voorkeur voor de plek van hun huidige accommodaties, hoewel dat geen absolute eis is.

Scenario A: Voetbalcentrum Sloten	
<p>Kenmerken</p> <ul style="list-style-type: none"> 🕒 Een modern gebouw voor minimaal één vitale, maatschappelijk betrokken voetbalclub in samenwerking met andere vitale clubs 🕒 Een 'boost' aan verenigingsleven/een rijk verenigingsleven op het sportpark waarborgen 🕒 Toeleiding van buurtbewoners naar verenigingssport 	
<p>Plusen</p> <ul style="list-style-type: none"> 🕒 Inspelen op voetbalbehoefte omgeving, o.a. nieuwe wijk Schinkelkwartier 🕒 Doorbreken impasse rond accommodatie sv Nieuw Sloten & oplossing voor Crusaders 🕒 Werken aan samenwerkende, vitale, maatschappelijke betrokken verenigingen 🕒 Aantrekkingskracht voor nieuwe leden, buurt, vrijwilligers 🕒 Nauwe samenwerking met o.a. scholen en (sportieve) kinderopvang kan zorgen voor bezetting overdag en voor toeleiding van schoolsport naar verenigingssport 🕒 Samenwerking met commerciële aanbieders, zoals voetbalschool, biedt kansen voor aantrekkelijkheid en exploitatie 🕒 Verplaatsing van Blauw-Wit naar meer zuidwestelijke locatie biedt kansen voor ontwikkeling aan de 'kopse kant' 	<p>Minnen</p> <ul style="list-style-type: none"> 🕒 Vitaliseren van sv Nieuw Sloten en Blauw-Wit is zonder succes al eerder geprobeerd: dat biedt weinig vertrouwen 🕒 Praetor is instabiele factor, met zeer klein aantal leden en geen onderkomen 🕒 Grote risico's voor exploitatie in huidige situatie: mooi gebouw met lage bezetting ligt op de loer 🕒 Met verenigingen als hoofdgebruiker is bezetting en toezicht en beheer overdag niet natuurlijk geregeld 🕒 Samenwerking, afstemming en maatschappelijke inzet vraagt tijd, energie en kennis: dat vraagt nogal wat van vrijwillig kader 🕒 Vergaande samenwerking tussen clubs is lastig: zij hangen doorgaans sterk aan eigen identiteit 🕒 Gemeente die probleem oplost voor huidige bespelers door plaatsen van sportverzamelgebouw is in strijd met eigen 1/3 regeling en transparant speelveld-uitgangspunt
<p>Randvoorwaarden, succes- en faalfactoren</p> <ul style="list-style-type: none"> 🕒 Intensieve vitaliseringsslag nodig van oude en/of nieuwe vereniging(en) om in ieder geval op termijn een gezonde exploitatie te kunnen realiseren. 🕒 In dit kader lijkt, naast intensieve verenigingsondersteuning, de aanstelling van een verenigingsmanager, die zorgt voor professionele begeleiding, afstemming en samenwerking, onvermijdelijk. 🕒 Heldere communicatie en duidelijke verwachtingen/eisen richting huidige en/of evt. nieuwe verenigingen: meedoen biedt kansen (o.a. mooie nieuwe accommodatie en ondersteuning bij vitaliseringsslag), maar is niet vrijblijvend en brengt ook verplichtingen met zich mee (o.a. meefinancieren, open staan voor intensief verenigingsondersteuningstraject en evt. bereidheid tot fusietraject). 🕒 Samenwerkingsafspraken met onderwijs en andere partijen voor medegebruik overdag: start met sportfunctie en kijk hoe je voor bezetting overdag kunt aanvullen en uitbreiden. 🕒 Goede afspraken over gedeelde en niet gedeelde ruimtes, heldere huisregels. 	

5 Scenario B: Urban Sports and Play

#2 Urban Sports and Play

Het scenario 'Urban Sports and Play' legt de focus op ongeorganiseerde en anders georganiseerde sport. Daarmee biedt het ruimte aan met name private aanbieders die handig weten in te spelen op de veranderende sportvraag. Steeds vaker willen mensen zelf bepalen wanneer, waar en met wie ze sporten. Door in te zetten op laagdrempeligheid, flexibele abonnementen en kortdurende lidmaatschapsvormen lukt het vooral ondernemende aanbieders – van sportscholen, fitnesscentra, voetbalscholen, klimmuren en dansscholen tot fysiotherapeuten die met beweegprogramma's inzetten op gezondheidsaspecten en zelfstandige trainers die bijvoorbeeld bootcamps organiseren – om sporters aan zich te binden.

Daarnaast komt dit scenario tegemoet aan de toenemende behoefte aan laagdrempeligheid en flexibiliteit door sporten in de openbare ruimte te stimuleren en te faciliteren, of dat nu is op eigen gelegenheid of onder professionele begeleiding samen in een groep. Denk aan hardlopers, panna voetbal, 3x3 basketbal, outdoor fitness, bootcamping en skateboarders of freerunners die via Whatsapp met elkaar afspreken.

Met een aantrekkelijke mix van ondernemende sportaanbieders in het sportverzamelgebouw en uitdagende sport- en spelmogelijkheden daar omheen kan sportpark Sloten een impuls geven aan de ongeorganiseerde en anders georganiseerde sport in Nieuw-West. Want hoewel hier veel groen is, zijn er momenteel nog weinig mogelijkheden voor deze nieuwe vormen van sport en spel die aan populariteit winnen. De levensvatbaarheid van dit scenario, dat kan zorgen voor een nieuwe dynamiek en veel levendigheid en bedrijvigheid op het sportpark, blijkt uit het feit dat er vanuit private organisaties veel belangstelling is.

Scenario B: Urban Sports and Play

Kenmerken

- 🕒 In en om het sportverzamelgebouw bieden private partijen uiteenlopende anders georganiseerde sport- en beweegactiviteiten aan; aansprekend, laagdrempelig, flexibel en exploitabel.
- 🕒 Aantrekkelijke openbare sport- en spelmogelijkheden op het sportpark: van skateramp tot basketbalpleintje, van voetbalmuur tot pannakooi en van outdoor fitness tot waterspeelplek.
- 🕒 Veel ruimte voor private partijen, overheid grotendeels op afstand (na de plan- en aanbestedingsfases)

Plusen

- 🕒 Sluit aan bij veranderende sportvraag van een breder publiek in zowel buurt als stad: minder verplichtend, meer flexibel
- 🕒 Zorgt voor aanloop nieuwe doelgroepen op het sportpark
- 🕒 Zorgt voor levendigheid en bedrijvigheid op het sportpark; reuring, de hele dag door
- 🕒 Ruimte voor creativiteit en ondernemerschap
- 🕒 Veel belangstelling van private partijen
- 🕒 Kansen om verbindingen te leggen met o.a. jongerenwerk/welzijnswerk
- 🕒 De 'kopse kant' van het sportpark biedt mogelijkheden voor openbare sport- en spelfaciliteiten
- 🕒 Commerciële partijen – óók horeca – zorgen voor financiële basis (exploitatie, commerciële verhuur)

Minnen

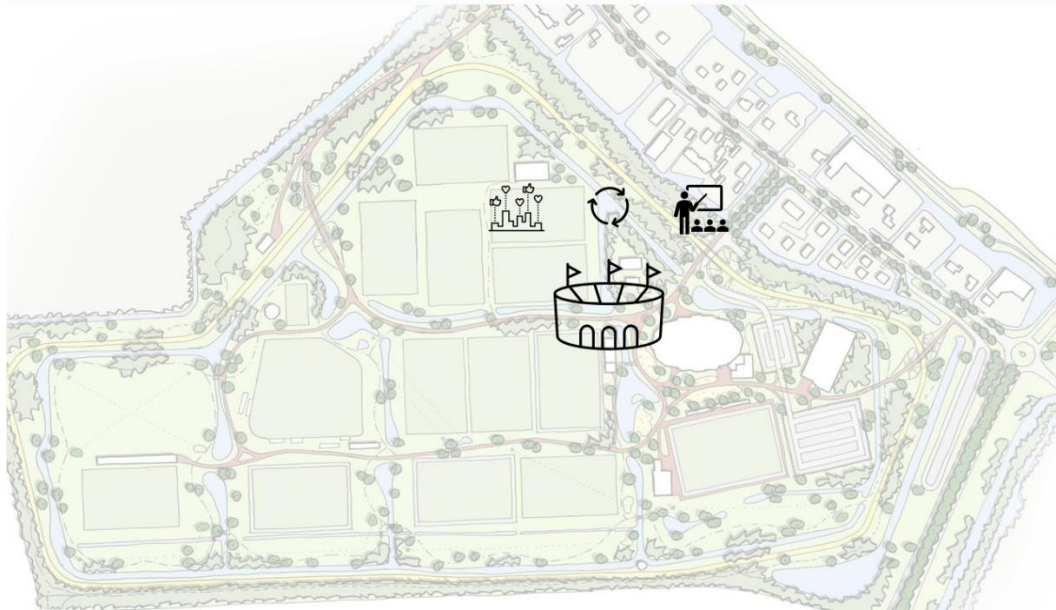
- 🕒 Onzekerheid over investeerders, geen gegarandeerde gebruikers, kwetsbaar bij laagconjunctuur
- 🕒 Private partijen trekken eigen plan; dit kan botsen met maatschappelijke belangen
- 🕒 Minder mogelijkheden voor verenigingssport in de buurt
- 🕒 Wat te doen met de huidige clubs?
- 🕒 In de plannen voor Schinkelkwartier is ook al ruimte voor urban sports. Wordt dat een overkill?

Randvoorwaarden, succes- en faalfactoren

- 🕒 Enerzijds: concept niet dichttimmeren en ruimte laten voor creatieve ideeën van ondernemers zelf.
- 🕒 Anderzijds: heldere eisen stellen aan private partijen, inclusief maatschappelijke opdracht.
- 🕒 Concretisering van die maatschappelijke opdracht, o.a.: willen we alleen plek bieden aan sport- en beweegaanbieders of bijv. ook aan een sportkledingwinkel? En waarom?
- 🕒 Voorzien in toezicht en beheer van openbaar toegankelijke urban sports: hufferproof en goede 'huisregels'.
- 🕒 Parkmanager/kwartiermaker om beoogde maatschappelijke functies te bewaken, verbindingen te leggen, te zorgen voor afstemming en aan te jagen.

6 Scenario C: Buurt en Sport

#3 Buurt en Sport

Op dit moment is er nog (te) weinig verbinding tussen sportpark Sloten en de wijk. In dit derde scenario staat de inrichting van een buurtsportcentrum daarom centraal. De focus ligt hier op het benutten van sport en bewegen voor problemen en opgaven in de wijk. Denk aan sport- en bewegingsstimulering in het kader van gezondheid, maar ook aan het versterken van (de leefbaarheid in) de buurt en het voorkomen en doorbreken van eenzaamheid. Om sport meer te verbinden met (doelen op het gebied van) sociaal domein, (jeugd)zorg, onderwijs en veiligheid krijgt het sportverzamelgebouw in dit scenario vooral de functie van ontmoetingsplaats, van waaruit verschillende groepen buurtbewoners kunnen deelnemen aan buurtsport- en andere activiteiten. Het gebouw biedt plek aan o.a. buurtsportcoaches, jeugd- en jongerenwerk, kinderopvang en buurt(sport)verenigingen. Openbare toegankelijkheid en laagdrempeligheid staat voorop.

Scenario C: Buurt en Sport

Kenmerken

- 🕒 Buurt(sport)centrum / ontmoetingsplek, van waaruit o.a. buurtsportcoaches, jeugd- en jongerenwerk, kinderopvang en buurt(sport)verenigingen activiteiten organiseren om wijkdoelen te realiseren, zoals versterken van (leefbaarheid in) de buurt en jeugd van de straat houden
- 🕒 Verbinden van sport met sociaal domein, (jeugd)zorg, onderwijs en veiligheid
- 🕒 Sterk overheidsgestuurd

Plusen

- 🕒 Verbindt sportpark Sloten met (doelgroepen in) de wijk
- 🕒 Aantrekkelijke buurtactiviteiten lokken ook niet-sporters naar het park en biedt mogelijkheid hen te verleiden tot sport en bewegen
- 🕒 Aanpak van wijkopgaven en -problemen, zoals overlastgevende jeugd
- 🕒 Toeleiding van buurtsport naar verenigingssport
- 🕒 Meer binding met de wijk zorgt voor versterking van sociale veiligheid
- 🕒 Goede programmering zorgt voor optimale bezetting en veel levendigheid op het park
- 🕒 Inzet op (jeugd)participatie: voor en door wijkbewoners
- 🕒 Sportieve bso zou passen bij wijkpopulatie (veel tweeverdieners met kinderen) en biedt kansen voor exploitatie (maar Xenios heeft ook al kinderopvang in huis...)

Minnen

- 🕒 In deze buurt wonen vooral (boven)modale gezinnen die redelijk zelfvoorzienend zijn, ook als het gaat om sport
- 🕒 Verenigingssport sneeuwt onder, terwijl daar veel behoefte aan is
- 🕒 Dit scenario gaat ten koste van de bredere functie van sportpark Sloten voor mensen van buiten de wijk / het stadsdeel
- 🕒 Een buurtcentrum zet sport- en beweeg- look & feel onder druk: een hangplek-uitstraling ligt op de loer
- 🕒 Verbinden van verschillende partijen in de buurt kost tijd; dat is iets waar je naartoe moet groeien

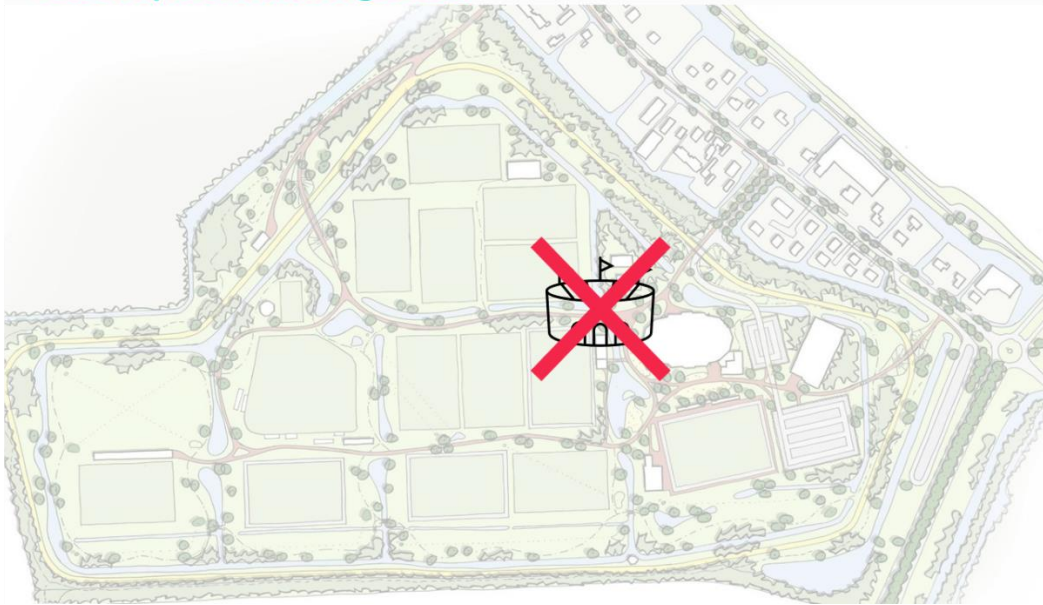
Randvoorwaarden, succes- en faalfactoren

- 🕒 Groeimodel: begin met enkele buurtpartijen en verenigingen en bouw dit gestaag uit.
- 🕒 De focus ligt in dit scenario op buurtsport, maar combi met verenigingssport ligt met oog op bezetting en doorstroming voor de hand. Ook dit scenario vraagt derhalve om inzet op vitalisering van verenigingen, opdat zij zich een bredere buurtfunctie gaan aanmeten en wijkgericht gaan opereren.
- 🕒 Kwartiermaker/verbinder om buurtpartijen te betrekken, aan elkaar te verbinden, programmering op elkaar af te stemmen enz.
- 🕒 Goede afspraken over afstemming, toezicht en beheer.
- 🕒 Alle partijen in het buurtsportcentrum (en liever nog: op het sportpark) dienen te werken vanuit een gezamenlijke visie: een veilige en plezierige sport- en bewegingomgeving voor iedereen. Sportieve uitstraling creëren.
- 🕒 Mogelijk maken en stimuleren van recreatief gebruik van sportbuitenruimte.
- 🕒 Vergeet mensen met beperking niet; ook voor hen moet het park toegankelijk en aantrekkelijk zijn.

7 Scenario D: géén sportverzamelgebouw

#4 Geen sportverzamelgebouw

Tot slot is er nog de optie om géén nieuw sportverzamelgebouw te realiseren. Een sportverzamelgebouw is immers geen doel op zich. Vijftien jaar geleden kwam deze oplossing voor het eerst in beeld omdat meerdere verenigingen kampten met verouderde accommodaties. Een gezamenlijk gebouw zou zowel programmatische - als doelmatigheidsvoordelen opleveren. De vraag is of dat nu nog steeds geldt. Of moeten we concluderen dat de behoefte aan een sportverzamelgebouw kennelijk niet groot genoeg is, aangezien er steeds weer partijen afhaken en het plan al jaren in de lucht blijft hangen?

Dat er in het verleden budget is vrijgemaakt voor een sportverzamelgebouw mag in ieder geval geen reden zijn om dit plan zonder meer door te zetten. Het moet natuurlijk wel zinvol zijn. Zo niet biedt het wellicht mogelijkheden om het gereserveerde geld op een andere manier in te zetten om het sportpark te ontwikkelen.

Scenario D: Géén sportverzamelgebouw

Kenmerken

- ⦿ Er komt géén gezamenlijk sportverzamelgebouw
- ⦿ Huidige bespelers blijven in de eigen accommodatie en/of maken eigen renovatie- en nieuwbouwplannen binnen de bestaande kaders en regels (1/3 regeling)
- ⦿ Gemeente legt focus op bredere ontwikkeling van sportpark Sloten

Plussen

- ⦿ Bevorderen van eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid sportclubs: uiteindelijk blijven alleen de sterke, vitale verenigingen over
- ⦿ Eerlijk en transparant speelveld: geen clubs die worden bevoordeeld door realisatie van een gemeentelijk sportverzamelgebouw
- ⦿ Geen risico op exploitatietekorten e.d.
- ⦿ Het gereserveerde budget kan (beter) worden besteed aan andere ontwikkelingen op het sportpark

Minnen

- ⦿ Grote kans dat de huidige situatie met kwetsbare clubs die te maken hebben met dalende ledenaantallen voortsukkelt
- ⦿ Dit heeft een negatieve uitstraling op sportpark Sloten als geheel
- ⦿ De potentie van sportpark Sloten blijft grotendeels onbenut: lage bezettingsgraad dreigt, onvoldoende aantrekkingskracht
- ⦿ Onvoldoende sportief bereik en stimulans van bewoners in de omgeving, o.a. in Schinkelkwartier

Randvoorwaarden, succes- en faalfactoren

- ⦿ Strakke afspraken met huidige verenigingen op het sportpark, o.a. over minimale ledenaantallen en bezettingsgraad velden.
- ⦿ Intensieve inzet op recreatief medegebruik op momenten dat velden onbezet zijn.
- ⦿ Aanstelling van parkmanager die medegebruik stimuleert en aanstuurt en ook toeziet op aantrekkelijke programmering en faciliteiten op de rest van het sportpark.

8 Conclusies en vervolg

Op welke manier kan invulling worden gegeven aan het 'sportverzamelgebouw' op sportpark Sloten, welke scenario's zijn er denkbaar en wat zijn de voordelen, nadelen en randvoorwaarden van die scenario's?

In voorgaande hoofdstukken is deze hoofdvraag, inclusief de onderliggende deelvragen, integraal beantwoord door op basis van input van tal van stakeholders de hoofdlijnen van vier scenario's te schetsen:

- A. Voetbalcentrum Sloten
- B. Urban Sports and Play
- C. Buurt en Sport
- D. Géén sportverzamelgebouw

De vraag die nu volgt is: hoe nu verder? Welke stappen dient gemeente Amsterdam te zetten? En welk scenario geniet voorkeur? Vanuit onze onafhankelijke positie adviseren we hierbij de volgende uitgangspunten, overwegingen en stappen:

1. (Hoog) tijd voor actie en intensivering, scenario ondergeschikt!

Alle stakeholders die wij tijdens dit onderzoek hebben gesproken zijn het over één ding eens: sportpark Sloten heeft alles in zich om uit te groeien tot parel van de wijk, maar een doorbraak is nodig om die enorme potentie te verzilveren. Niets doen is geen optie, want betekent dat de huidige situatie zich voortsleept. Dat is een vorm van maatschappelijke kapitaalvernietiging. Zeker met de komst van de nieuwe wijk Schinkelkwartier is intensivering van sportpark Sloten een must. Hoe die intensivering vorm krijgt en of die al dan niet gepaard gaat met een sportverzamelgebouw is daarbij ondergeschikt: het belangrijkste is dát de gemeente Amsterdam er op korte termijn mee aan de slag gaat en duidelijkheid schept. Want zonder uitzondering geven stakeholders aan dat de huidige impasse al te lang voortduurt en ten koste gaat van de energie. Partijen staan in de wachtstand of kijken verder.

2. Focusbepaling op basis van strategisch-inhoudelijke gronden

De expertsessie maakte duidelijk dat het uiteindelijk altijd om een combinatie van scenario's zal gaan, omdat verenigingssport, urban sports en buurtsport per definitie hand in hand gaan en elkaar aanvullen en versterken. Dit zien we ook terug in de uitwerking van de scenario's in hoofdstuk 4 tot en met 7. De vraag is dan ook vooral welk van deze drie invalshoeken als vertrekpunt wordt genomen en waar de focus wordt gelegd. Dat bepaalt welke maatschappelijke impact mogelijk is, welke risico's er zijn en met welke randvoorwaarden rekening moet worden gehouden.

Het ene scenario of de ene focus is niet beter dan de andere. De scenario's zijn tot stand gekomen op basis van de input van diverse betrokkenen. In die zin bestaat er voor alle vier draagvlak, zijn er voor alle vier voor- en tegenstanders te vinden, zijn alle vier in theorie haalbaar (zie punt 3. hieronder) en valt er voor alle vier ook wat te zeggen.

Het gaat hierbij dus echt om een strategisch-inhoudelijke keuze. Dan komen vragen als de volgende om de hoek kijken. Welke sportbehoeften voorziet de gemeente Amsterdam bij bewoners rondom sportpark Sloten? Wil zij vooral ruimte geven aan verenigingssport (scenario A), aan niet- en anders georganiseerde sport (B), aan buurtsport (C) of aan een alles een beetje (D)? Vindt de gemeente Amsterdam het belangrijk om de touwtjes zelf stevig in handen houden en aan zet blijven als het gaat om het bepalen van maatschappelijke doelen met sport (scenario C, D resp. A, in die volgorde) of wil zij dit overlaten aan de markt (scenario B)? En neemt de gemeente Amsterdam een exploitatierisico op de koop toe (scenario A en C) of wil zij dit zoveel mogelijk bij derden beleggen (scenario B en D)?

3. Concrete scenario-uitwerking voor check op draagvlak en haalbaarheid

Zoals gezegd zijn er voor alle vier de gepresenteerde scenario's voldoende belangstellende partijen, maar zolang de plannen nog een hypothetische en vrijblijvende status hebben en geen concrete toezeggingen hoeven te worden gedaan, blijft onduidelijk hoeveel waarde hier aan gehecht mag worden. In dat opzicht is het noodzakelijk om de proef op de som te nemen door na voorgaande stap, waarin de gemeente een scenario c.q. focus kiest, deze ook concreet uit te werken. Daarbij is het van belang om partijen gericht te benaderen om samen invulling te geven aan die concretiseringsslag, compleet met financieringsconstructie, dekking en exploitatiemogelijkheden en beheervormen. Gaandeweg wordt dan vanzelf duidelijk wat wel en niet haalbaar is en wie wel en niet willen aanhaken als puntje bij paaltje komt.

4. Van focus naar concretisering naar realisatie

De verwachting is dat tijdens de concretiseringsfase (stap 3) het enthousiasme van betrokkenen steeds meer wordt aangewakkerd, omdat het einddoel steeds beter in beeld komt en partijen zich er meer en meer een voorstelling van kunnen maken. Stap voor stap gaan de plannen dan steeds meer in de richting van daadwerkelijke realisatie.

Veel zal natuurlijk afhangen van de verbindende kwaliteiten van de procesbegeleider: hij of zij zal de partijen moeten stimuleren om actief mee te denken en er met elkaar een succes van te maken. Hoewel uiteraard ook kan blijken dat het eerste keuze scenario toch niet haalbaar is. In dat geval moeten de partijen terug naar de tekentafel en/of zal gemeente Amsterdam stap 2 en 3 opnieuw met betrokkenen moeten doorlopen. Dat valt vooraf niet te voorspellen en de concretiseringsslag (stap 3) vormt dus een onvermijdelijk onderdeel van het proces.

In die zin is er op voorhand dus geen goed of fout scenario; dat kunnen we niet genoeg benadrukken. Veruit het belangrijkste is dát er op korte termijn een keuze wordt gemaakt, zodat het proces een volgende fase ingaat en de parel die in sportpark Sloten met een eventueel sportverzamelgebouw huist, steeds meer gaat glimmen.

DSP-groep BV
Van Diemenstraat 410
1013 CR Amsterdam
+31 (0)20 625 75 37

dsp@dsp-groep.nl
KvK 33176766
www.dsp-groep.nl

DSP-groep is een onafhankelijk bureau voor onderzoek, advies en management, gevestigd aan de IJ-oever in Amsterdam. Sinds de oprichting van het bureau in 1984 werken wij veelvuldig in opdracht van de overheid (ministeries, provincies en gemeenten), maar ook voor maatschappelijke organisaties op landelijk, regionaal of lokaal niveau. Het bureau bestaat uit 40 medewerkers en een groot aantal freelancers.

Dienstverlening

Onze inzet is vooral gericht op het ondersteunen van opdrachtgevers bij het aanpakken van complexe beleidsvraagstukken binnen de samenleving. We richten ons daarbij met name op de sociale, ruimtelijke of bestuurlijke kanten van zo'n vraagstuk. In dit kader kunnen we bijvoorbeeld een onderzoek doen, een registratie- of monitorsysteem ontwikkelen, een advies uitbrengen, een beleidsvisie voorbereiden, een plan toetsen of (tijdelijk) het management van een project of organisatie voeren.

Expertise

Onze focus richt zich met name op de sociale, ruimtelijke of bestuurlijke kanten van een vraagstuk. Wij hebben o.a. expertise op het gebied van transitie in het sociaal domein, kwetsbare groepen in de samenleving, openbare orde & veiligheid, wonen, jeugd, sport & cultuur.

Meer weten?

Neem vrijblijvend contact met ons op voor meer informatie of om een afspraak te maken. Bezoek onze website www.dsp-groep.nl voor onze projecten, publicaties en opdrachtgevers.